

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1040

Vragen van het lid **Kat** (D66) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het artikel «Geregistreeerde Schuld Regeling ontvangen»* (ingezonden 11 oktober 2021).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming), mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 9 december 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 550.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Geregistreeerde Schuld Regeling ontvangen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Bent u het eens met de schrijvers van het artikel dat er momenteel onnodige kosten worden gemaakt door herhaaldelijke beslaglegging, die voor de rekening komen van de schuldenaar?

Bent u het ermee eens dat deze kosten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat zowel schuldeisers als de schuldenaar baat bij overzicht hebben over alle lopende beslagleggingen?

Antwoord 2 en 3

Laat ik vooropstellen dat herhaaldelijke beslaglegging met alle kosten van dien soms noodzakelijk kan zijn om openstaande rekeningen betaald te krijgen door een schuldenaar die wel kán, maar niet uit zichzelf wíl betalen. Dit wordt anders indien een schuldenaar over onvoldoende betaalcapaciteit beschikt om alle openstaande vorderingen te voldoen. Als dan vervolgens verschillende schuldeisers via verschillende gerechtsdeurwaarders hun vorderingen door middel van beslaglegging proberen te innen, verliest het invorderingsproces haar effectiviteit. In een dergelijke situatie worden onnodige kosten gemaakt en in rekening gebracht bij de schuldenaar. Ik deel derhalve met u dat dit zoveel mogelijk dient te worden voorkomen.

¹ Syncasso, 2 september 2021, «Geregistreeerde schuld regeling ontvangen», (<https://www.syncasso.nl/news/geregistreeerde-schuld-regeling-ontvangen/>).

Dat raakt ook de kern van de thematafelgesprekken van afgelopen zomer over mogelijke verbeteringen op het terrein van schulden, incasso's en deurwaardelij. Hierover heb ik uw Kamer geïnformeerd in de kabinetsbrief van 3 november 2021.² Transparantie over de aflossingscapaciteit van schuldenaren, zoals een overzicht van lopende beslagen, is een van de suggesties die is aangedragen door gespreksdeelnemers in de gezamenlijke verslagpaper, die als bijlage bij de brief is meegestuurd. Zo kunnen kleine schulden, klein blijven en snel worden opgelost.

Het kabinet is het ermee eens dat schuldenaren en schuldeisers baat hebben bij inzicht in lopende beslagen op periodiek inkomen. Daarom bereidt de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het wetsvoorstel Wet stroomlijning keten derdenbeslag voor. Het voorstel heeft tot doel de gegevensuitwisseling te verbeteren tussen partijen die beslag kunnen leggen op inkomen. Daarvoor zal een ICT-voorziening worden gebouwd waarmee gerechtsdeurwaarders, gemeenten, waterschappen, UWV, de SVB, het CJIB, het LBIO en de Belastingdienst informatie kunnen uitwisselen. Op die manier kan het bestaansminimum beter worden geborgd van mensen op wiens inkomen verschillende beslagen zijn gelegd en kunnen onnodige proces- en executiekosten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Vraag 4

Wat is uw reactie op het voorstel van de geregistreerde schuldenregeling en welke potentiële nadelen en/of risico's ziet u?

Antwoord 4

Het voorstel van de geregistreerde schuldenregeling kwam ook ter sprake tijdens de thematafels. Gespreksdeelnemers herkennen zich in het probleem dat werd geadresseerd en zien voordelen. Tegelijkertijd werden ook enkele kanttekeningen geplaatst. Daarom kwam het voorstel als zodanig niet terug in de gezamenlijke paper van partijen. Ik zie wel aanknopingspunten, zoals bijvoorbeeld de aanbeveling uit de paper tot coördinatie van de samenwerking tussen incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en schuldhulpverleners en de regisserende rol die een deurwaarder daarin kan hebben. Ik betrek het voorstel derhalve bij de aangekondigde verdiepingsslag en ga daarbij ook in gesprek over de discussiepunten hoe dit precies uitgewerkt zou kunnen worden en welke schulden dit zou kunnen betreffen.

Vraag 5

Ziet u extra risico's op fraude en negatieve effecten voor de rechtsbescherming van de schuldenaar vanwege het wegvallen van de rol van de rechter?

Antwoord 5

Ik onthoud mij van een inhoudelijke reactie en beoordeling van de risico's op fraude en negatieve rechtsbescherming van de schuldenaar omdat ik nog niet vooruit wil lopen op de hiervoor genoemde verdiepingsslag. Ik kan u wel verzekeren dat deze mogelijke effecten bij de nadere uitwerking zullen worden meegewogen.

Vraag 6

Is er een wetswijziging nodig om dit voorstel te realiseren en zo ja, welke?

Antwoord 6

Evenmin kan ik nu al beoordelen of voor het voorstel zoals dat thans voorligt, wetswijziging nodig is. De titelverschaffing is in ieder geval een onderdeel van het voorstel dat wettelijk is voorbehouden aan de rechter. Ik sluit niet uit dat we uitkomen op oplossingen waarvoor geen wetswijziging nodig is. Mijn insteek is om met partijen vooral gezamenlijk te bekijken wat op de korte termijn in praktijk kan worden gebracht.

Vraag 7

Welke overige maatregelen ziet u om kosten voor de schuldenaar te reduceren en overzicht te creëren?

² Kamerstuk 24 515, nr. 612.

Antwoord 7

De hiervoor aangehaalde kabinetsbrief bevat een rijke opbrengst van suggesties om de kosten voor de schuldenaar te reduceren en overzicht te creëren. Langs de actielijnen die in de kabinetsbrief zijn benoemd ga ik voortvarend met partijen aan de slag om deze suggesties in onderlinge samenhang om te zetten tot concrete maatregelen.

Verder heeft het in antwoord 3 genoemde wetsvoorstel Wet stroomlijning keten derdenbeslag mede tot doel om onnodige proces- en executiekosten zoveel mogelijk te voorkomen.

Vraag 8

Hoe staat u tegenover het systeem van centrale beslagregistratie zoals in België gangbaar is, waar gerechtsdeurwaarders zonder tussenkomst van een rechter een betalingsbevel kunnen uitvaardigen?

Antwoord 8

U doelt in uw vraag op de Belgische «Inning van Onbetwiste Schuldvorderingen tussen bedrijven» (de zogenoemde IOS-procedure). Het WODC heeft in 2019 onderzoek gedaan naar de meerwaarde van de introductie van een soortgelijke procedure in Nederland.³ In de brief van 20 maart 2019 heb ik in mijn reactie op het onderzoeksrapport gemotiveerd aangegeven om de IOS-procedure niet in Nederland in te voeren.⁴ Die boodschap heb ik daarna richting uw Kamer meerdere keren herhaald.⁵

Vraag 9

Wat zijn de voor- en nadelen van dit systeem in België ten opzichte van het huidige stelsel in Nederland en whitepaper «Een geregistreerde schuldrege-ling door de gerechtsdeurwaarder»?

Antwoord 9

De procedure is tot dusverre in België alleen van toepassing op incassogeschillen tussen bedrijven (B2B). Het WODC-rapport is kritisch over de beperkte ambtelijke toets in het Belgische model. Het voorstel in de whitepaper gaat een stap verder en beoogt de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid te geven zelf een executoriale titel af te geven. Het verlenen van een executoriale titel door de gerechtsdeurwaarder (die zowel in de incassofase als de tenuitvoerleggingsfase als opdrachtnemer van de schuldeiser optreedt) kan op gespannen voet komen te staan met artikel 112 van de Grondwet waarin is vastgelegd dat de beslechting van geschillen over burgerlijke rechten en schuldvorderingen exclusief aan de rechterlijke macht is opgedragen. Tijdens de thematafelgesprekken werd het belang van een rechterlijke onafhankelijke toets nog eens onderstreept, niet in de laatste plaats door de rechtspraak zelf.

Wel is er een breed gedragen wens om met alle partijen goed te bekijken hoe onder regie van een gerechtsdeurwaarder een collectieve afwikkeling van schulden kan worden gerealiseerd, die zich niet alleen beperkt tot de vorderingen die onder een beslag vallen maar waarbij ook openstaande rekeningen kunnen worden meegenomen waarvoor nog geen gerechtelijke titel is verkregen.

Vraag 10

Zijn er overige voorbeelden bekend vanuit het buitenland waar men er in geslaagd is om de kosten bij beslaglegging te verlagen?

Antwoord 10

Nee, mij is geen recent internationaal vergelijkend onderzoek naar de verlaging van de kosten bij beslaglegging bekend. Wel is in het verleden onderzoek gedaan naar speciale procedures die landen om ons heen hebben

³ Zie WODC Memorandum 2019–1, Quick scan Belgische procedure voor Invordering Onbetwiste Schulden, als bijlage gevoegd bij Kamerstuk 29 279, nr. 497.

⁴ Kamerstuk 29 279, nr. 497

⁵ Kamerstuk 29 279, nr. 554. Kamerstuk 35 439, nr. 6.

ingevoerd om snel en goedkoop een executoriale titel te kunnen krijgen.⁶ Zo kent Duitsland de zogenoemde *Mahnverfahren*, de gerechtelijke aanmaningsprocedure die de tenuitvoerlegging van geldvorderingen vereenvoudigt.

Vraag 11

Bent u bereid om deze vragen te beantwoorden voor het commissiedebat Armoede- en Schulden van 11 november 2021?

Antwoord 11

Ja, en het commissiedebat is uitgesteld tot 15 december 2021.

⁶ X.E. Kramer, M.L. Tuil & I. Tillema, Verrijging van een executoriale titel in incassozaken, onderzoek door de Erasmus School of Law van de Erasmus Universiteit Rotterdam in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoeken Documentatiecentrum (WODC), december 2012.